3

דינה שנהב
מנהרה
דינה שנהב
נפק
DINA SHENHAV
TUNNEL

אוצרת: איה לוריא
القيّمة: آيا لوريا
Curator: Aya Lurie

1
דינה שנהב, **מוף משחק**, 2001, אקריליק על ספוג, מראה הצבה, מוזיאון הרצליה לאמנות עכשווית, 2001
دينا شنهاف، **نهاية اللعبة**، 2001، أكريليك على اسفنج، عرض، مرآة، متحف هرتسليا للفنون المعاصرة، 2001
Dina Shenhav, **Game Over**, acrylic on polyurethane, installation view, Herzliya Museum of Contemporary Art, 2001

התערוכה בתמיכת ידידי המוזיאון
أقيم المعرض بدعم من أصدقاء المتحف
The exhibition is supported by the Friends of the Museum

אברבוך
מרכז הפורמטיקה
אבנרבן שיווק בע"מ

האובייקט הפיסולי הגדול המוצב במרכז תערוכתה של דינה שנהב עשוי כולו ספוג (פוליאוריתן) צהבהב. הוא ממוקם במרכזו של האולם הלבן והריק באופן שמדגיש את בידודו הסינגולרי במרחב. מבחוץ, צורתו עשויה מישורים מוחלקים למדי, כך שהוא נדמה לפסל מופשט, אובייקט תעשייתי מוזמן או "מן המוכן", שחלל גדול פעור בקרביו. קהל המבקרים מוזמן להיכנס פנימה אל תוך מנהרת הספוג הארוכה. עיצובה החומרי הפנימי שונה בתכלית מחיצוניותה: על קירותיה הפנימיים מתגלים סימנים של חציבה ידנית, ולמרגלותיהם מונחים מגוון חפצים וכלי עבודה המעוצבים בריאליזם דקדקני, ששימשו כפי הנראה את החופרים בזמן שהותם הממושכת במקום.

עד לפני זמן לא רב, היו "המנהרות" נושא מרכזי בשיח הביטחוני־האקטואלי בארץ. חדשות לבקרים הצטברו דיווחים מטרידים על תקריות ועדויות על רעשי חפירה ליליים בגבול הדרומי עם עזה ובגבול הצפוני עם לבנון, דרך מאחזי החיזבאללה. תכונותיו החומריות של הספוג מעלות לא רק זיכרון אינטימי של גופנו המונח על מזרון המיטה, אלא גם את יכולתו לבודד, לאטום ולהשתיק קולות מעוררי פחד. ואם לאורך ההיסטוריה האנושית שימשו מנהרות גם כמקום של מחבוא, מסתור והגנה, המנהרה של שנהב, החשופה לעיני כל במרכז החלל ועשויה חומר רך, מנוטרלת מראש מפונקציות אלה. כך מצליבה המנהרה בין הקונפליקט המקומי למצב קיומי אוניברסלי של הימצאות במבוי סתום.

ב־2001 הציגה שנהב על קיר הבטון באולם הכניסה של מוזיאון הרצליה לאמנות עכשווית שורה של חמש עבודות פסיפס העשויות ספוג צבוע, שהתבססו על תצלומי עיתונות ממלחמת לבנון ואינתיפאדת אל אקצה ודימויים מסרטי מלחמה.איור 1 היא "טיפלה" בתמונות הקשות כאחות מרפאה או כרסטורטורית (רַפָּאית) מיומנת, שבה ואיחתה את החלקים המפורקים לכדי "תמונת מלחמה" באמצעות השימוש בספוג רך, מבודד ומרפד. הבחירה בפסיפס נקשרה לביוגרפיה האישית של שנהב, שכן אביה, דוֹדוֹ שנהב, היה רסטורטור בעל שם, שעסק ברַפָּאוּת והתמחה בשחזור פסיפסים. בשיחתנו על פרויקט המנהרה הנוכחי שלה, עלה זכרו של האב גם דרך הד סיפור הישרדותו הבלתי יאומן במלחמת העולם השנייה, כנער שנותר לבדו ביער ומצא בו מסתור כדי למלט את נפשו.

בעת השיטוט סביב האובייקט ובתוכו, עולות פרספקטיבות פרשניות משתנות, הקושרות בין מצבי תודעה וזמן. הן משליכות על קריאת הפרויקט בממדים שונים בעת ובעונה אחת – גלוי ומודחק, אקטואלי והיסטורי, קולקטיבי ואוטוביוגרפי.

المنحوتة الكبيرة التي تتوسط معرض دينا شنهاف مصنوعة بالكامل من الإسفنج المائل إلى الصفرة. إنّها موضوعة في مركز الصالة البيضاء والفارغة، مما يسلط الضوء على عزلتها المميزة في الحيّز. من الخارج، شكلها مصنوع من مسطّحات ناعمة للغاية، ولذلك فهي تبدو تمثالًا تجريديًا، منتجًا صناعيًا جاهزًا يحوي فراغًا كبيرًا في داخله. يستطيع زوار المعرض الدخول إليه، إلى النفق الإسفنجي الطويل. تصميمها المادي الداخلي مختلف تمامًا عن تصميمها الخارجي: تظهر على جدرانها الداخلية آثار حفر يدوي، وفي أسفلها عدة أغراض وأدوات عمل مصمّمة بواقعية مفرطة، والتي يبدو أنّها استخدمت من قبل الحفّارين أثناء تواجدهم في المكان.

قبل فترة ليست ببعيدة، كانت «الأنفاق» موضوعًا مركزيًا في الخطاب الأمني في البلاد. تكررت يوميًا أنباء مقلقة عن وقائع وشهادات تفيد بسماع ضجة حفريات ليلية على الحدود الجنوبية مع غزة والحدود الشمالية مع لبنان، عبر معاقل حزب الله. الخصائص المادية للإسفنج لا تثير فقط ذكريات خاصة لجسدنا المستلقي على الفراش، إنّما ايضًا قدرته على عزل وإخراس الأصوات المخيفة. وإذا شكّلت الأنفاق على مر التاريخ مخبأ ومكان للتستر والحماية، فإنّ نفق شنهاف، المكشوف أمام أعين الجميع في وسط الصالة، والمصنوع من مادة ناعمة، هو مجرّد مسبقًا من جميع هذه الوظائف. هكذا، يجمع النفق بين صراع محلي وحالة وجودية متمثلة بالوقوف أمام طريق مسدود.

في 2001 عرضت شنهاف على جدار خرساني في رواق متحف هرتسليا سلسلة مكونة من خمسة أعمال فسيفسائية مصنوعة من الإسفنج المطلي، والتي تستند إلى صور صحافية من حرب لبنان وانتفاضة الأقصى ومشاهد من أفلام تتحدث عن الحروب.الرسم 1 لقد «عالجت» شنهاف الصور الصحافية الصعبة كما لو كانت ممرضة في عيادة أو مرممة أعمال فنية متمرسة، قامت بمداواة الأجزاء المفككة لتكوّن «صورة حرب» بواسطة استخدام إسفنج ناعم، عازل ومضمد. إن اختيار الفسيفساء مرتبط بقصة شنهاف الشخصية، إذ أنّ والدها، دافيد شنهاف، كان مرمّم أعمال فنية معروف، الذي عمل في ترميم الأعمال الفنية وفي ترميم الفسيفساء. في حديثنا عن مشروع النفق الحالي، ذُكر الأب عن طريق ترديد أصداء قصة صموده المذهلة في الحرب العالمية الثانية، حين كان صبيًا وأضاع طريقه في الغابة، ويبدو أنّه وجد مخبأ في كهف أو في بئر حفرها بنفسه لينجو.

أثناء التجول حول العمل الفني وفي داخله، تخطر في أذهاننا تأويلات متغيرة التي تربط بين الحالات الذهنية والوقت، وتؤثر على قرائتنا للمشروع بأبعاد مختلفة في نفس الوقت- الجلي والخفي، الراهن والتاريخي، الجمعي والذاتي.

The large sculptural object at the center of Dina Shenhav's exhibition is made entirely of yellow sponge (polyurethane). It sits at the center of the empty white hall in a way that accentuates its singular isolation in space. From the outside, its form is made up of fairly smooth planes, so that it resembles an abstract sculpture, a commissioned or readymade industrial object, with a gaping empty space within. Visitors are invited to enter the long sponge tunnel. The material processing of the interior is radically different from its exterior: its inner walls bear signs of manual excavation, and scattered by them are a variety of meticulously realistic objects and working tools ostensibly used by the excavators during their extended stay.

Not long ago, such "tunnels" were a major issue of concern in Israel's national security discourse. Every so often, disturbing reports were received about incidents and evidence of nocturnal excavation noises at the country's southern border with the Gaza Strip and at the northern border with Lebanon, via outposts of the Hizballah. The polyurethane's properties evoke not only an intimate memory of one's own body lying on a bed mattress, but also the material's ability to insulate, seal, and mute alarming noises. And while, throughout human history, tunnels have also served as hiding places or places of refuge and protection, Shenhav's tunnel, which is revealed to all in the middle of the space and made of a soft material, is *a priori* devoid of such functions. Thus, the tunnel splices the local conflict with the universal existential condition of finding oneself at a dead end.

In 2001, on the concrete wall at the entrance to the Herzliya Museum of Contemporary Art, Shenhav presented a series of five mosaic pieces made of painted polyurethane, based on press photographs from the Lebanon War and the Al-Aqsa Intifada uprising, and images from war films.fig. 1 She "treated" these harsh images in a manner suggestive of a nurse, or an art restorer, by reassembling the disparate pieces into a "war image" through the use of soft, insulating, and cushioning sponge. The use of mosaic is related to the artist's life story, since her father, Dodo Shenhav, was a renowned art restorer who specialized in mosaics. In our conversation about her current tunnel project, the memory of her father also cropped up in connection to his unbelievable story of survival as an adolescent in World War II, who was left alone in a forest and found refuge there.

As one wanders around the object and within it, varying interpretive perspectives arise that link together states of consciousness and of time. These perspectives project onto the reading of the project on various levels at once – visible and repressed, current and historical, collective and autobiographical.